

---

tussen haar en de moeder ontstond een hechte band, ondanks het verschil in religie, want Katharina Puchinger was rooms-katholiek, en zuster Gerritsen was als oud-catechisante van de bekende Doleantie-predikant Bastiaan van Schelven een overtuigd lid van de Gereformeerde Kerken.

Hoe bijzonder hun band was kwam duidelijk tot uiting, toen Katharina Puchinger ernstig ziek werd en geen herstel van de gevreesde tuberculose meer mocht worden verwacht. Toen zij haar einde voelde naderen gaf zij de wens te kennen, dat haar zoon George door zuster Gerritsen zou worden opgevoed. En zo gebeurde het ook. Toen Katharina Puchinger na een slopende ziekte van tien maanden op 17 januari 1926 te Leiden overleed, werd de voogdij over het kind met instemming van de familie in Tsjecho-Slowakije toegewezen aan zuster Gerritsen.

Om voor het kind te kunnen zorgen gaf zij haar baan als directrice op en trok zij in bij haar pas gehuwde zuster, mevrouw Van Schaick-Gerritsen, die met haar echtgenoot in Amsterdam en vanaf 1932 in Zeist woonde. Maar mevrouw Gerritsen leefde niet lang genoeg om de opvoeding van haar pleegkind te kunnen voltooien, en na haar overlijden, in augustus 1935, nam mevrouw Van Schaick die taak van haar over.

Zij werd zijn 'tweede pleegmoeder', zoals George haar altijd noemde, als hij sprak over het gereformeerde milieu waarin hij was opgegroeid: een 'gedegen burgerkring', waar goed voor hem werd gezorgd, maar ook een kring van voornamelijk oudere mensen, met weinig spontaniteit en met weinig gevoel voor wat de opgroeiende knaap met zijn levendige geest en scherp observatievermogen bezighield. De begaafdheid die hij had werd pas laat onderkend en zijn passie voor literatuur, geschiedenis en theologie werd niet aangemoedigd, omdat zijn schoolwerk er onder leed. Plichtsbesef en discipline vormden de leidraad van een opvoeding, waarover hij later met respect en dankbaarheid zou blijven spreken, al onderkende hij tegelijkertijd dat zij in warmte en empathie tekort geschoten was.

Ik ontleen deze gegevens over zijn jeugdjaren aan de onvoltooide autobiografie die George Puchinger ons heeft nagelaten. Zelf wilde hij niet van een ongelukkige jeugd spreken, en dat was het ook niet, maar het was wel een eenzame jeugd, en eenzaamheid is hem altijd blijven vergezellen. Die eenzaamheid deelde hij met zijn moeder,